

ההרעשה הכבדה ביותר מלחמת תש"ח

ושוב דם בצפון

חג האורות נחוג השבוע ברחבי הארץ כהלכתו: באורות ובגשמי ברכה גם על הגבול הסורי, על אמות אגם החולה המיוזבש, שפעו האורות וניתכו הגשמים. אלא שהאורות היו אורות של זרקורי-קרב מן המוצבים הסוריים ומעמדות צה"ל, אשר האירו את שטח-ההפסקה ואת מוצבי היריב. המטר היה מטר של אש.

כמו כל תקרית-גבול, החלה גם זו כדרך השיגרה. שלושה רועים ישראליים עלו בצה"ר יום עם עדר המשק גונן, על אדמת ה"מרעה של הקיבוץ, בגבולות השטח המפורז. מן המוצב הסורי הקרוב, בשולי הכפר דרבשייה, ניתכו כמה צרורות של אש אוטו-מטית ואש רובים. אסף פילר, צנחן ותיק, בן קבוצת משמר השרון אשר הגיע לשנת שירות בקיבוץ גונן, נפגע מן היריות הראשונות. שני חבריו תפסו מחסה בקפלי קרקע.

כמעט מאליהם החלו נעים לגלי המלחמה. יחידת משמר הגבול, רכובה בשריון קל, ניגשה לחלץ את הרועים. אנשיה פתחו באש על מוצבי הכפר דרבשייה שמנגד, שעה שחוליה אחת ניסתה להגיע אל הרועים. מן המוצב הסורי, הוטחה האש לעבר יחידת המשמר, אך זו הצליחה לאסוף טגיים מן הרועים ולסגת עמם מחוץ לתחום היריות. הרועה השלישי, אסף פילר, נשאר בשטח.

הצעד הבא על לוח השאח עקוב-הדמים נעשה בכלים כבדים יותר. תותחים דיברו משני צידי הגבול. תותחי צה"ל הפגינו את המוצבים הסוריים בגיזורה, ואילו מן העבר השני נפתחה ההפגזה הכבדה ביותר אשר פקדה את משקי הסביבה מאז מלחמת תש"ח.

שרשרת משקים הופגזו. מאות פגזים התפוצצו בשעות שבו השמשות. בחולתא, שמיר, להבות-הבשן ויסוד-המעלה הציטופפו ילדים במיקלטים, מבוגרים תפסו עמ"ד כבונקרים ובתעלות. מרפאות, מחסני

קירור ובתי מגורים נהרסו. טרקטורים שי-עמדו בחצרות הוצאו מכלל שימוש. שלושה חברי משקים נפצעו. מן הרפתות עלה ריח מבחיל של פרות שרופות. מן הרכסים הסוריים היתמרו לשונות אש ועשן, אות לנקמת הפגזים הישראליים.

בכל ההמולה הזאת, הצליחה חוליה ישראליה להוציא את אסף פילר מן השדה. אך מאוחר מדי. הצבר בן ה-24 היה כבר ללא רוח-חיים. אחיו השאיר אלמנה ומשפחת חקלאים ממיסדי קבוצת מולדתו.

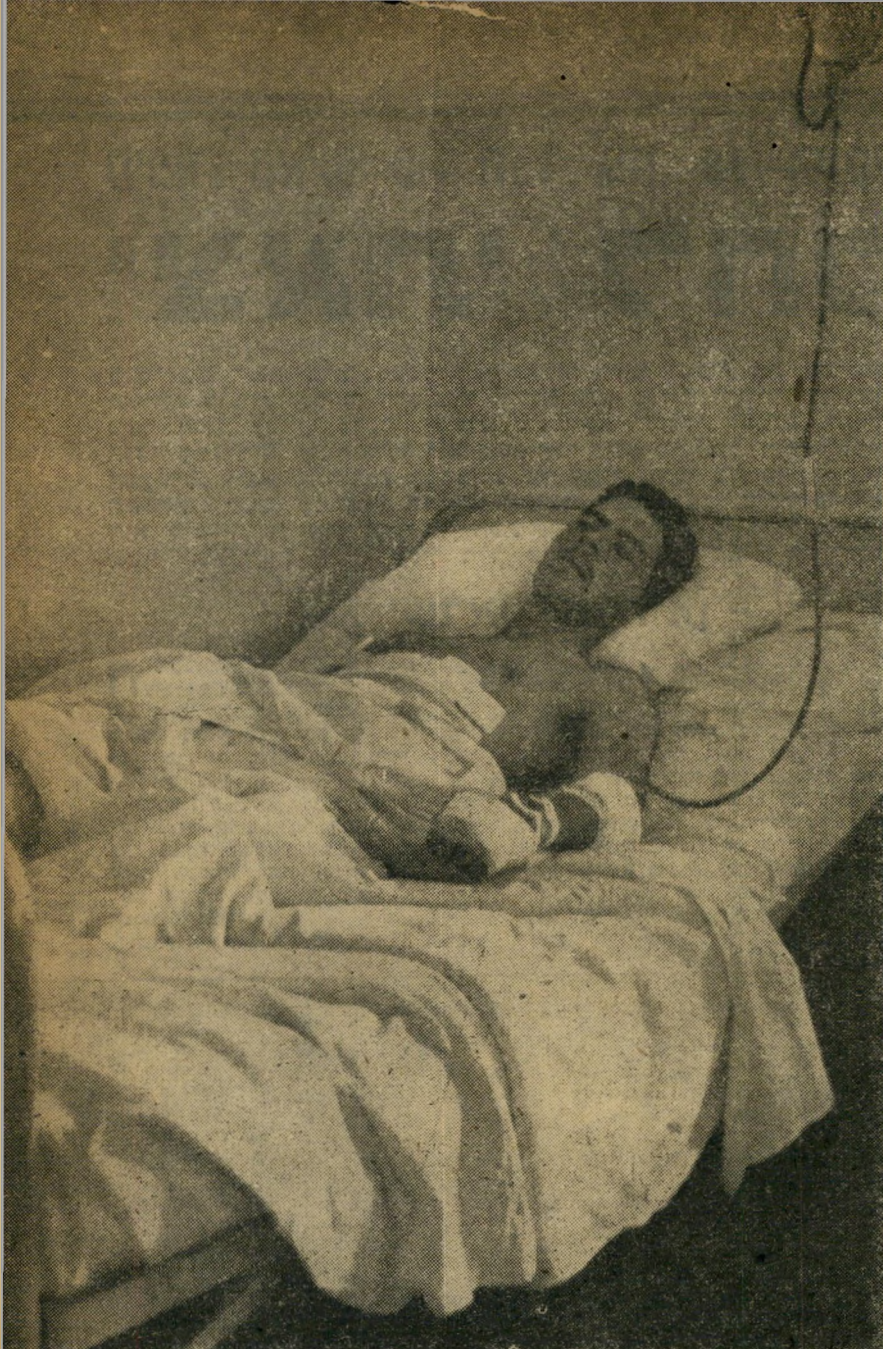
★ ★ ★

רגע נדמה היה כי שוב יפקדו את הארץ ימי פעולות-התגמול, מאותו הסוג בו התנסה לרוב אסף פילר עצמו. אך שני קול צונן הבהיר כי כיום, שנתיים אחרי מיבצע סיני, אין למצוא פתרון בפשיטות לילה נועזות או בהריסת מוצבים כוודים מעבר לגבול.

להחלטה זו, שלא להגיב אינסטינקטיבית כמעט, בפעולת-תגמול, היו כמה שיקולים חשובים:

- התלקחות כלשהי בגיזורה הסורית עשויה להתפתח במהרה לשרשרת היתקלות יות ביתר גבולות ישראל עם רעים.
- פעולות מלחמתיות ערביות-ישראליות יגבירו את מתח-האיחוד בעולם הערבי, ויכו את גמאל עבד אל-נאצר בהכרזות-אהדה מכל הארצות המרחביות המסתייגות במידה זו או אחרת מקבלת מרותו.
- מדינות העולם לא יביטו בעין יפה על שום צעד העלול להחזיר למרחב את המתח הבינלאומי של מבצעי התגמול ומלחמת סיני.

● היה ברור כמעט בוודאות כי ברית המועצות תתערב מיד בסיכסוך, תנפוף שוב

הכצוע

אליהו כהן, חבר קיבוץ אושא שלייד כפר אתא, התרחץ במקלחת של קיבוץ חולתא, שעה שהחלה ההפגזה הסורית הכבדה על המשק. הוא לא הספיק להתלבש, כאשר התפוצץ פגז בקרבת מקום, והוא נפצע מרטיסים בבטנו.

על כן תחלט על פעולה בקחים שקטים הרבה יותר.

★ ★ ★

משחתת ישראל באו"ם הועיקה את מועצת הבטחון, השמיעה התראה לסיר רים לכל יחדשו את ההתקפות. נציגי רעים השיבו כי ישראל היא אשר פתחה בתקרית, וכי אין זה אלא מסך-עשן המחפה על הכנות למלחמה של ממש. אותה שעה הזהיר קריין קהיר: "זוהי רק ההתחלה. ישראל עוד תשוב ותרגיש את נחת זרוענו."

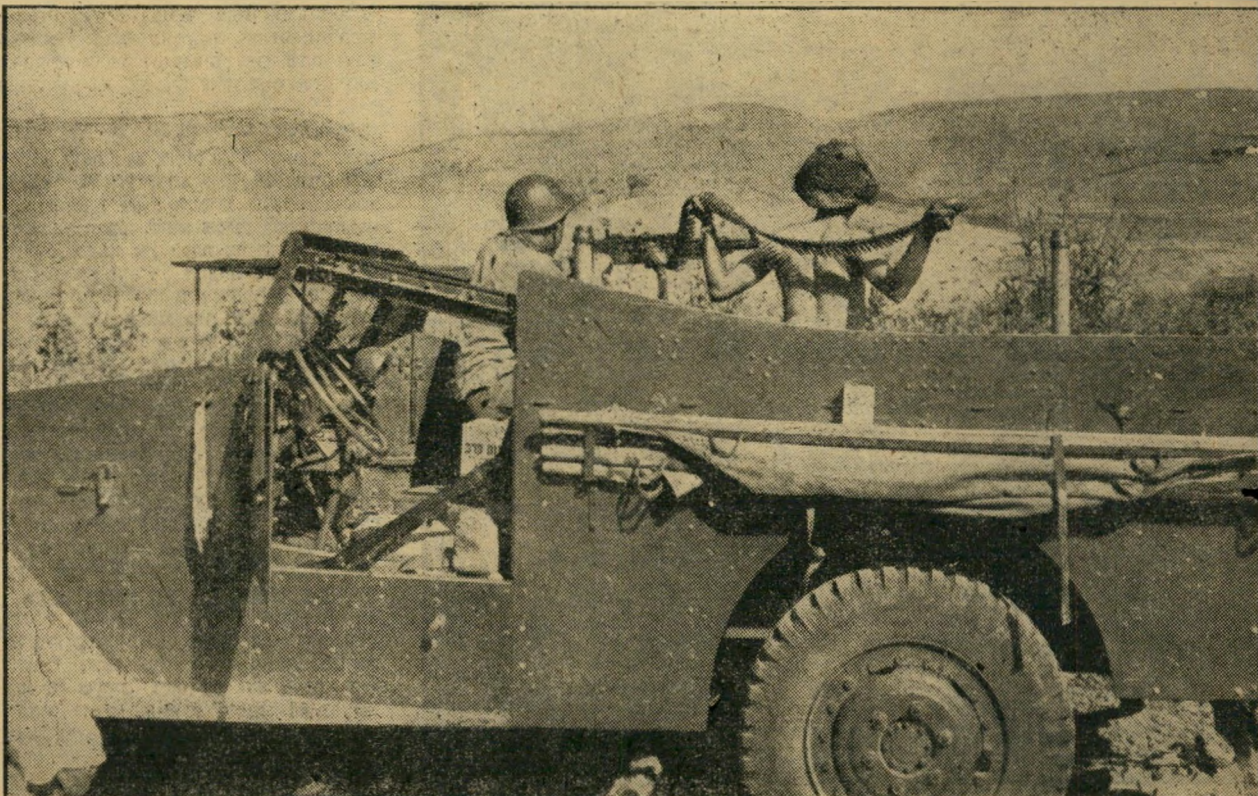
אולם גם בירושלים וגם בקהיר, היה ברור כי ההתפתחות תהיה בין שני הקצות: לא יהיו פעולות-תגמול רבות היקף ורושם, וגם מלחמה רבתי לא תפרוץ. אלא שאיפה אישם, בעונת הקציר או החריש, בעת הפירת תעלת-ניקוז או סיקול שדה בור, ייפלט כדור, ירעים תותח, וכמה טיפות של דם ייתוו משני עברי הגבול.

היה ברור לגמרי, כי אף לא באחת מדרכים אלה אין הפתרון טמון. איש גם לא תלה תקוה בדיוניה האולימפיים של מועצת הביטחון. כי גוף נעלה זה, המשותק על-ידי ההתחרות בין הגושים, אינו יכול להכתיב פתרון-שלום מנבזה.

בעית התקריות החוזרות ונישנות בגבולות איננה תופעה העומדת בפני עצמה. והו חלק ממכלול הסיכסוכים המפרידים כיום בין ישראל לבין שכנותיה. המחפשים את הפתרון להפגזה מקומית בהפגזה-נגדית באו"ם תה גיזורה, מטפלים רק בסימפטומים של ה"מחלה, לא בשרשיה.

הפתרון הסופי מונח הרחק מחפירות גונן ודרבשייה. אולם עד אשר תחדור הכרה זו לתודעת המנהיגים משני הצדדים, ימשיך להישפך דם בגליל — וגם בהרי יהודה, ברצועת עזה ובנגב.

באיומי ההתערבות הוכרים מפרשות דומות.

של התמונה. תמונה זו צולמה שעה קלה לאחר שנפתחה האש הקלה על הרוטים ממשק גונן. יחידת משמר הגבול ניסתה לחלץ את הרועים, תחת חיפוי אש, הצליחה במשימתה רק בניסיון השני.

הם אנשי משמר הגבול, היריטים מעל גבי החולם שלהם, לעבר המוצבים הסוריים שי-אפשר לראות על רכס הגבעות, בקצה הימני בכפר דרבשייה, אותו

המחלצים